

INTERKULTUROWY DIALOG POLSKO-NIEMIECKI
I NIEMIECKO-POLSKI

INTERKULTURELLER POLNISCH-
DEUTSCHER UND DEUTSCH-
POLNISCHER DIALOG

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO (PRACOWNIA DIALOGU
MIĘDZYKULTUROWEGO - IFG), NIEMIECKA BIBLIOTEKA I MEDIOTEKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO
(PARTNER: GOETHE-INSTITUT)

PHILOLOGISCHE FAKULTÄT-UNIVERSITÄT SZCZECIN (ARBEITSKREIS FÜR DEN
INTERKULTURELLEN DIALOG – GERMANISTISCHES INSTITUT), DEUTSCHE BIBLIOTHEK UND
MEDIOTHEK DER DEUTSCHEN SPRACHE (PARTNER: GOETHE-INSTITUT)

II. Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa

EUROPEJSKIE POGRANICZA KULTUROWE

**Wzajemne wpływy w języku, literaturze, teatrze
i filmie**

II. Internationale Interdisziplinäre Wissenschaftliche Tagung

EUROPÄISCHE KULTURELLE GRENZGEBIETE **Gegenseitige Einflüsse in Sprache, Literatur, Theater und Film**

Szczecin, 24-27.06. 2013

Miejsce obrad: Szczecin, Książnica Pomorska, budynek I, ul. Dworcowa 8, Sala im. Stefana Flukowskiego, 3. piętro (windą)

Konferenzort: Szczecin, Pommersche Bibliothek, Gebäude1, Dworcowa Str. 8, Stefan-Flukowski-Saal, Podgórna, 3. Stock (Lift)

POD HONOROWYM PATRONATEM:

EUROREGION

KSIAŻNICA POMORSKA

UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI

[POMMERSCHE BIBLIOTHEK]

[UNIVERSITÄT SZCZECIN]

PROGRAM KONFERENCJI [PROGRAMM DER TAGUNG]

Poniedziałek [Montag] - 24.06.2013

Hotel „Victoria”

do godz. (bis) 18. 30 – przyjazd, zakwaterowanie w hotelu „Victoria” [Ankunft, Unterkunft im Hotel „Victoria”]

18.30 – 20.00 – spotkanie organizatorów konferencji z gośćmi hotelu „Victoria”, kolacja [Treffen der Veranstalter der Tagung mit den Gästen des Hotels „Victoria“, Abendessen] – Hotel „Victoria”, restauracja „Stary Szczecin” [Restaurant „Das alte Szczecin“]

Wtorek [Dienstag] - 25.06.2013

Książnica Pomorska, Sala im. Stefana Flukowskiego
[Pommersche Bibliothek, Stefan-Flukowski-Saal]

7. 00–9.00 – śniadanie dla gości hotelu w restauracji „Stary Szczecin” [Frühstück für die Gäste des Hotels „Victoria“ im Restaurant „Das alte Szczecin“]

9.00–9.15 – **DR HAB. PROF. US KATARZYNA KRASOŃ** – kierownik Pracowni Dialogu Międzykulturowego (Instytut Filologii Germańskiej) [Leiterin des Arbeitskreises für den Interkulturellen Dialog (Germanistisches Institut) – Begrüßung der Gäste, Vorwort [powitanie gości, słowo wstępne]

9.15-9. 45 - UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI
[FEIERLICHE ERÖFFNUNG DER TAGUNG]

PROF. DR HAB. EWA KOMOROWSKA - Dziekan Wydziału Filologicznego
[Dekanin der Philologischen Fakultät]

LUCJAN BĄBOLEWSKI – Dyrektor Książnicy Pomorskiej
[Direktor der Pommerschen Bibliothek]

9.45-10.40 - WYKŁAD INAUGURACYJNY [ERÖFFNUNGSVORTRAG]

PROF. DR. BERND HAEDRICH

**Benediktbeuern-München, Pädagoge, Anthropologe [Benediktbeuern-
Monachium, pedagog, antropolog]**

**"Völkerverständigung" - Möglichkeiten und Grenzen
pädagogischer Initiativen**

**[„Porozumienie narodów” - możliwości i granice inicjatyw
pedagogicznych]**

10.40-11.30 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

I. DIALOG MIĘDZYKULTUROWY - PERSPEKTYWA HISTORYCZNA I FILOZOFICZNA [I. INTERKULTURELLER DIALOG – HISTORISCHE UND PHILOSOPHISCHE PERSPEKTIVE]

**Przewodniczący obrad [der Vorsitzende der Debatte]
PROF. DR ELMAR SCHENKEL**

11.30-11.50 – KS. DR GRZEGORZ CHOJNACKI, Szczecin, teolog [Priester, Theologe]

*Edith Steins Begegnungen mit der Wissenschaft und der polnischen Kultur
[Spotkania Edyty Stein z nauką i kulturą polską]*

**11.50-12.10 – PROF. DR. WALTER ROTHHOLZ, Monachium-Szczecin, filozof [München-
Szczecin, Philosoph]**

*Die religiöse Erfindung der Nation
[Religijny <<wynalazek<< narodu]*

12.10-12.30 – DR HAB. PROF. UAM MICHAŁ JANUSZKIEWICZ, Poznań, polonista, filozof, literaturoznawca, członek *International Institute for Hermeneutics* [Polonist, Philosoph, Literaturwissenschaftler, Mitglied von *International Institute for Hermeneutics*]

Hermeneutika i phronesis w ujęciu Heideggera i Gadamera
[*Hermeneutik und phronesis in der Fassung von Heidegger und Gadamer*]

12.30-12.50 - DR BARTOSZ MACIEJ WÓJCIK, Szczecin-Grambow-OT Schewennenz, germanista, kulturoznawca [Germanist, Kulturwissenschaftler]

Sedina als Allegorie von Szczecin – mehr heute als gestern?
[*Sedina jako alegoria miasta Szczecin – więcej dziś niż wczoraj?*]

12.50-13.20 - BERND AISCHMANN, Crivitz bei Schwerin, Journalist, ehemaliger stellvertretender Sprecher der brandenburgischen Landesregierung, Mitglied der deutsch-polnischen Regierungskommission für grenznahe Zusammenarbeit (1991-1994) [dziennikarz, były zastępca rzecznika brandenburskiego Rządu Krajowego, członek Polsko-Niemieckiej Komisji Rządowej do Współpracy Przygranicznej (1991-1994)]

Das Bild vom Nachbarn in der regionalen Presse (1945-1956)
[*Obraz sąsiada w prasie regionalnej (1945-1956)*]

13.20-13.30 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

13.30-15.00 - PRZERWA OBIADOWA [MITTAGSPAUSE]

II. LITERACKIE TRANSGRESJE PISARZY POLSKICH I NIEMIECKICH **[II. LITERARISCHE TRANSGRESSIONEN POLNISCHER UND DEUTSCHER** **SCHRIFTSTELLER]**

Przewodniczący obrad [der Vorsitzende der Debatte]
PROF. DR. WALTER ROTHHOLZ

15.00-15.20 - PROF. DR. ELMAR SCHENKEL, Leipzig, Anglist, Schriftsteller, Literaturwissenschaftler [Leipzig, anglista, pisarz, literaturoznawca]

Seume, der Grenzgänger [Transgresje Seumego]

15.20-15.40 - DR ANNA GÓRAJEK, Warszawa, germanistka, literaturo- i kulturoznawca [Germanistin, Literatur- und Kulturwissenschaftlerin]

Reise als schöpferische Inspiration. Polnische Städte im Blickfeld deutscher Autoren
[*Podróż jako źródło inspiracji twórczej. Miasta polskie w polu widzenia autorów niemieckich*]

15.40-16.00 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

16.00-16.20 - **DR EDYTA TRĘBACZKIEWICZ**, Szczecin, germanistka, literaturoznawca, komparatystka [Germanistin, Literaturwissenschaftlerin, Komparatistin]

*Thomas Mann als <<Motiv>> der polnischen Gegenwartsliteratur (Poesie, Drama und Prosa)
[Tomasz Mann jako <<motyw>> w polskiej literaturze współczesnej (poezja, dramat i proza)]*

16.20-16.40 - **DR. GIORGIO CAPECCHI** - Greifswald, filozof, skandynawista, komparatysta [Philosoph, Skandinavist, Komparatist]

*Übermensen und überflüssige Menschen im Frühwerk Hamsuns
[Nadludzie i wykluczeni ze społeczeństwa we wczesnym dziele Hamsuna]*

16.40-17.00 - **BLANKA MAJEWSKA**, Szczecin, magistrantka, studentka filologii polskiej US, [Magisterkandidatin, Studentin der Polnischen Philologie, Universität Szczecin]

*Nawiązania do tradycji powieści pikarejskiej w <<Wyznaniach hochsztaplera Felixa Krulla>> T. Manna
[Bezüge auf den Schelmenroman in den <<Bekanntnissen des Hochstaplers Felix Krull>> von Thomas Mann]*

17.00-17.30 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

**17.30- -LITERARISCHER ABEND IM KLUB „Tango” - Teil I.
[WIECZÓR LITERACKI W KLUBIE „Tango” -
część I.]**

17.30-19.00 - ELSABE HÄDRICH
BENEDIKTBEUERN, PÄDAGOGIN, DICHTERIN [PEDAGOG,
POETKA] - DICHTERLESUNG [WIECZÓR POETYCKI]

**19.00-19.40 - KONCERT DUETU SKRZYPCOWEGO (Akademia Muzyczna w
Bydgoszcy) [KONZERT EINES VIOLIN-DUOS (Musikakademie in Bydgoszcz)]**
HANNA OERTGEN **UND** IZABELA HEDZIELSKA

19.40-21.00 - DR. KLAUS DETERDING
SCHRIFTSTELLER, LITERATURWISSENSCHAFTLER, KENNER DES LITERARISCHEN
SCHAFFENS VON E.T.A. HOFFMANN - **LESUNG [SPOTKANIE AUTORSKIE, PISARZ,
LITERATUROZNAWCA, ZNAWCA TWÓRCZOŚCI LITERACKIEJ E.T.A HOFFMANNA]**

***

21.00 - UROCZYSTA KOLACJA DLA UCZESTNIKÓW KONFERENCJI (RESTAURACJA
“Das alte Szczecin”)

[FESTLICHES ABENDESSEN FÜR DIE TEILNEHMER DER TAGUNG (RESTAURANT “Das alte Szczecin

Środa [Mittwoch] - 26.06.2013

Pommersche Bibliothek, Stefan-Flukowski-Saal

**III. KORESPONDENCJA SZTUK
[III. KORRESPONDENZ DER KÜNSTE]**

Przewodnicząca obrad [die Vorsitzende der Debatte]

DR HAB. PROF. US JOLANTA MAZURKIEWICZ-SOKOŁOWSKA

9.00-9.20 – **DR MAGDALENA ZAORSKA**, Olsztyn, slawistka, teatrolog [Slawistin, Theatrologe]

*Na pograniczu podświadomości, świadomości i nadświadomości. W 150. Rocznicę urodzin
Konstantina Stanisławskiego*
[Grenzgänge zwischen dem Unterbewusstsein, Bewusstsein und Überbewusstsein. Zum 150.
Geburtstag von Konstantin Stanisławski]

9.20-9.40 – **MGR KAMILA PARADOWSKA** Szczecin (polonistka, kierownik literacki Teatru
Współczesnego w Szczecinie, doktorantka na Uniwersytecie Szczecińskim) [Polonistin, literarische
Leiterin des Gegenwartstheaters, Doktorandin an der Universität Szczecin]

*Uzurpatorzy czy twórczy interpretatorzy? Konwencja tzw. <<niemieckiego teatru>> w polskim
teatrze w dobie postdramatyczności [Usurpatoren oder Interpreten? Zur Konvention des sog.
<<Deutschen Theaters>> in der Zeit der polnischen postopnierten Dramatik*

9.40-10.00 – **DR MAŁGORZATA MARCINIAK**, Szczecin, germanistka, literaturo- i
kulturoznawca [Germanistin, Literatur- und Kulturwissenschaftlerin]

*Ingeborgs Bachmanns Gedicht <<Nach grauen Tagen>> in filmischer Interpretation
[Liryk <<Po szarych dniach>> Ingeborg Bachmann w interpretacji filmowej]*

10.00-10.30 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

**IV. JĘZYK A KULTURA
[IV. SPRACHE UND KULTUR]**

Przewodniczący obrad [der Vorsitzende der Debatte]

PROF. DR BERND HAEDRICH

10.30-10.50 - DR HAB. PROF. US JOLANTA MAZURKIEWICZ-SOKOŁOWSKA, Szczecin, germanistka, językoznawca, dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej [Germanistin, Sprachwissenschaftlerin, Leiterin des Germanistisches Instituts]

Ausgewählte kognitive Konzepte aus der Sicht der in Deutschland lebenden Polen und das interkulturelle Ausmaß der Verständigung [Wybrane koncepty kognitywne z perspektywy Polaków żyjących w Niemczech i interkulturowy wymiar porozumienia]

10.50-11.10 - DR BARBARA KOMENDA-EARLE, Szczecin, germanistka, językoznawca [Germanistin, Sprachwissenschaftlerin]

Bildliche Idiome des Deutschen, Englischen, Polnischen und Russischen. Kulturelle Gemeinsamkeiten und Unterschiede

[Idiomy obrazowe w języku niemieckim, polskim I rosyjskim. Zbieżności i różnice kulturowe]

11.10-11.30 - DR MAGDALENA ZYGA, Szczecin, germanistka, językoznawca [Germanistin, Sprachwissenschaftlerin]

Es lebe der Krieg – long live the war! Analyse von zwei Texten: <<Bambiland<< von E. Jelinek und <<Unprotected Sex<< von P. Jones

[Niech żyje wojna - long live the war! Analiza dwóch tekstów <<Kraina Bambi<< E. Jelinek i <<Unprotected Sex<< P. Jonesa]

11.30-11.50 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

11.50-12.10 - DR KATARZYNA KONDZIOŁA-PICH - Szczecin, slawistka, językoznawca [Slawistin, Sprachwissenschaftlerin]

Jak pocieszają Polacy i Rosjanie – eksplicytne realizacje pocieszenia w języku polskim i rosyjskim [Auf welche Weise trösten Polen und Russen? - explizite Realisierungen der Tröstung in der polnischen und russischen Sprache]

12-10-1230 - PATRYCJA MYSIAK – Szczecin, stopień akademicki: Bachelor of Arts- Uniwersytet Humboldta w Berlinie, magistrantka, filologia germańska, US [Akademischer Grad: Bachelor of Arts-Humboldt-Universität zu Berlin, Magisterkandidatin, Germanistik, Universität Szczecin]

Vulgarismen als ein Trend in der Jugendsprache von Polen und Deutschen am Beispiel der Hip-Hop Musik [Wulgaryzmy jako trend w języku polskiej i niemieckiej młodzieży na przykładzie muzyki hip-hopowej]

12.30-13.00 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

13.00-14.30 - PRZERWA OBIADOWA [MITTAGSPAUSE]

V. PRZEKŁAD JAKO DIALOG DWÓCH KULTUR [V. ÜBERSETZUNG ALS DIALOG ZWEIER KULTUREN]

Przewodnicząca obrad [die Vorsitzende der Debatte]
DR ANNA GÓRAJEK

14.30-14.50 - **PROF. DR. ULRICH DRECHSEL**, Greifswald-Szczecin, Sławist, Sprachwissenschaftler, Übersetzer und Dolmetscher [slawista, językoznawca, tłumacz (tłum. pisemne i ustne)]

Erscheinung der Asymmetrie in der deutschen und polnischen Rechtsprache
[Zjawisko asymetrii w niemieckim i polskim języku prawniczym]

14.50-15.10 - **DR EMILIA KUBICKA**, Toruń, germanistka, językoznawca (semantyka współczesnego języka polskiego, gramatyka kontrastywna niemiecko-polska [Germanistin, Sprachwissenschaftlerin (Semantik polnischer Gegenwartssprache, deutsch-polnische kontrastive Grammatik)]

Kulturelle Schwierigkeiten bei der Wiedergabe von Ortsnamen in der Übersetzung geschichtswissenschaftlicher Texte
[Problemy kulturowe, związane z oddaniem nazw miejscowości w naukowych tekstach historycznych]

15.10-15.30 - **DR HAB. PROF. US KATARZYNA KRASOŃ** - Szczecin, polonistka, germanistka, literaturoznawca, komparatystka, tłumaczka (tłum. pisemne i ustne) [Polonistin, Germanistin, Literaturwissenschaftlerin, Komparatistin, Übersetzerin, Dolmetscherin]

Die ungezähmte Welt als ein Gewirr des Unterbewusstseins im polnischen Nachkriegsroman und seiner deutschen Übersetzung (am Beispiel Stanisław Lems <<Solaris>>)
[Nieokiełznany świat jako labirynt podświadomości w polskiej powieści powojennej i jej niemieckim tłumaczeniu (na przykładzie <<Solaris>> Stanisława Lema)]

15.30-16.00 - przerwa na kawę i dyskusja [Kaffeepause und Diskussion]

16.30-18.30 - LITERARISCHER ABEND IM KLUB „Tango” -

**TEIL II.
[WIECZÓR LITERACKI W KLUBIE „Tango” - część II.]**

PROF. DR. ELMAR SCHENKEL

ANGLIST, SCHRIFTSTELLER, LITERATURWISSENSCHAFTLER - LESUNG
[ANGLISTA, PISARZ, LITERATUROZNAWCA - SPOTKANIE AUTORSKIE]

**AGNIESZKA SKURTYS, MYKOŁA SHYIAN - studenci germanistyki
(Germanistikstudenten)- NIEMIECKO-POLSKIE TŁUMACZENIA LITERACKIE (PROZA
ELMARA SCHENKLA) [DEUTSCH-POLNISCHE LITERARISCHE ÜBERSETZUNGEN (PROSA VON
ELMAR SCHENKEL)]**

Czwartek [Donnerstag] - 27.06.2013

Pommersche Bibliothek, Stefan-Flukowski-Saal

9.30-10.00 – Abschluss der Tagung - die Vorsitzende des Organisationskomitees **DR HAB. PROF. US KATARZYNA KRASOŃ**

10.00-10.30 – przerwa na kawę, rozmowy [Kaffepause, Gespräche]

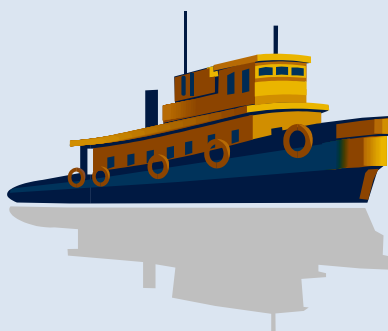

10.30-11.10 - **MGR WERONIKA FIBICH** – Szczecin, Ośrodek Teatralny [Theaterzentrum] „KANA”

Akcja miejska, dialog z czasem i przestrzenią. Prezentacja projektu <<Lokator>> [Die Stadthandlung, ein Dialog mit Zeit und Raum. Die Präsentation des Projekts <<der Mieter>>]

11. 10 – 11. 40 – kawa, dyskusja [Kaffee, Diskussion]

12.30 – 13.30 - przejażdżka statkiem [Rundfahrt mit einem Boot]

13.30 - Verabschiedung [pożegnanie]

Doba hotelowa - do godz. 12.00 [Aufenthalt im Hotel bis 12.00]

Hotel „Victoria” Miejsce obrad:
Pl. Batorego 2 **Książnica Pomorska**
70 – 207 Szczecin **Sala im. Stefana Flukowskiego**
Tel. (+48) (91) 434 38 55 Ul. Dworcowa 8, 870 – 205
Szczecin

Szczegółowych informacji dotyczących hotelu

„Victoria” udziela Pani dyr. Grażyna Rakowska
– Koch info@hotelvictoria.com.pl, +48 91
4336230 lub fax +48 91 4337368
www.hotelvictoria.com.pl
www.restauracja.szczecin.pl

Zapraszamy! [Wir laden ein!]

Komitet Organizacyjny [Organisationskomitee]:

Prof. Dr. phil. Ulrich Drechsel (Lehrstuhl der deutschen Sprache – US, Institut für Germanistik)

Dr. Malgorzata Marciniak (US, Arbeitskreis für den Interkulturellen Dialog - Institut für Germanistik) – Mobil. +48 609 673 167

Mag. Barbara Sztark (Leiterin der Deutschen Bibliothek und Mediothek der Deutschen Sprache (Partner: Goethe-Institut) - Mobil. +48 510 161 781

Die Vorsitzende des Organisationskomitees
Prof. Dr. phil. Katarzyna Krasoń
Leiterin des Arbeitskreises für den Interkulturellen Dialog (US, Institut für Germanistik)
kasia.krason@interia.pl, Mobil: +48 604 346 137

Projekt logo konferencji [Projekt des Logos]

Katarzyna Chmara

INTERKULTUROWY DIALOG POLSKO-NIEMIECKI
I NIEMIECKO-POLSKI

INTERKULTURELLER POLNISCH-
DEUTSCHER UND DEUTSCH-
POLNISCHER DIALOG

